

Genel Mektup : 1720

İstanbul, 26/08/2021

MERKEZİ RİSK YÖNETİMİ EKİBİ

Konu : VIOP Yönerge Değişikliği
İlgili : Bankalar ve Aracı Kurumlar

Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda işleme açılması planlanan fiziki teslimata konu sözleşmelerin fiziki teslimat dönemlerinde üye nezdinde açılacak çoklu hesaplarda takip edilebilmelerinin sağlanması amacıyla "İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'nin Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda Yürüteceği Merkezi Karşı Taraf Hizmeti ve Bu Hizmete İlişkin Takas Esasları Yönergesi"nde güncellemeler yapılmıştır.

Yapılan değişikliklere ilişkin karşılaştırma tablosu ekte yer almaktadır.

Güncellenen Yönerge'ye web sitemizde yer alan "Mevzuat" başlığı altındaki "Yönergeler" bölümünden erişilebilmektedir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederiz.

Saygılarımızla.

TAKASBANK
İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.

Niyazi Burak AKAN
Direktör

Murat GÖRGÜN
Genel Müdür Yardımcısı

Ek :VIOP Yönerge Karşılaştırma Tablosu. (4 sayfa)

Evrakı Doğrulamak İçin : <https://belgedogrulama.takasbank.com.tr/belgedogrulama.aspx?eD=BSE4JV71HP> Pin Kodu :

İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.

Reşitpaşa Mahallesi Borsa İstanbul Caddesi No:4 Sarıyer 34467 İstanbul

T +09 212 315 25 25 F +90 212 315 25 26 www.takasbank.com.tr Kep Adresi : takasbank@hs01.kep.tr

Ticaret Sicil No:276870 Mersis No:0481002693100015

İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.'NİN BORSA İSTANBUL A.Ş. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI'NDA YÜRÜTECEĞİ

MERKEZİ KARŞI TARAF HİZMETİ VE BU HİZMETE İLİŞKİN TAKAS ESASLARI YÖNERGESİ KARŞILAŞTIRMA TABLOSU

Madde İçeriği – Eski Hali	Madde İçeriği – Yeni Hali
<p>Ayrıştırma MADDE 17 - (1) Takasbank nezdinde “Müşteri” ve “Portföy” olmak üzere iki farklı tipte hesap açılabilir. Müşteri hesabı, Üyenin müşterileri için yaptığı işlemlerin izlendiği hesaptır. Portföy hesabı ise, Üyenin kendi portföyü için yaptığı işlemlerin izlendiği hesaptır. Piyasada müşteri pozisyon ve teminatları, Üyenin kendi portföy ve teminatlarından ayrı şekilde izlenir. Üyenin kendi portföyüne ait pozisyon ve teminatlar, münhasıran üyeler için açılacak pozisyon hesabı ve ilişkili işlem ve teminat hesabında izlenir. Her üyenin portföy hesabı bulunması zorunludur. Üyelerin içerisinde Borsa mevzuatı çerçevesinde piyasa yapıcı niteliğinde olanlar, piyasa yapıcı hesabı açabilirler. Piyasa yapıcı hesabı piyasa yapıcılarının, sadece piyasa yapıcılık faaliyetleri çerçevesinde kendi portföyü için gerçekleştirdiği işlemleri takip ettiği hesaptır.</p> <p>(2) Üyelerin, müşteri pozisyonlarını Takasbank sisteminde açacakları tekil pozisyon hesaplarında izlemesi esastır. Tekil pozisyon hesaplarında izlenen müşteri pozisyonlarıyla ilişkili teminatlar sadece ilgili müşterinin yükümlülüklerinin tasfiyesinde kullanılabilir.</p> <p>(3) Portföy yöneticiliği faaliyetleri çerçevesinde gerçekleştirilen işlemlerle sınırlı olmak üzere çoklu pozisyon hesapları açılabilir. Çoklu pozisyon hesaplarının açılması üye bazında kısıtlanabilir. Takasbank tarafından çoklu pozisyon hesapları ile ilişkilendirilmiş bu nitelikteki teminat hesaplarına Üye tarafından yatırılan teminatların Üyeye ait olduğu kabul edilir. Hesapların açılmasına ilişkin esaslar Prosedürde belirlenir.</p>	<p>Ayrıştırma MADDE 17 - (1) Takasbank nezdinde “Müşteri” ve “Portföy” olmak üzere iki farklı tipte hesap açılabilir. Müşteri hesabı, Üyenin müşterileri için yaptığı işlemlerin izlendiği hesaptır. Portföy hesabı ise, Üyenin kendi portföyü için yaptığı işlemlerin izlendiği hesaptır. Piyasada müşteri pozisyon ve teminatları, Üyenin kendi portföy ve teminatlarından ayrı şekilde izlenir. Üyenin kendi portföyüne ait pozisyon ve teminatlar, münhasıran üyeler için açılacak pozisyon hesabı ve ilişkili işlem ve teminat hesabında izlenir. Her üyenin portföy hesabı bulunması zorunludur. Üyelerin içerisinde Borsa mevzuatı çerçevesinde piyasa yapıcı niteliğinde olanlar, piyasa yapıcı hesabı açabilirler. Piyasa yapıcı hesabı piyasa yapıcılarının, sadece piyasa yapıcılık faaliyetleri çerçevesinde kendi portföyü için gerçekleştirdiği işlemleri takip ettiği hesaptır.</p> <p>(2) Üyelerin, müşteri pozisyonlarını Takasbank sisteminde açacakları tekil pozisyon hesaplarında izlemesi esastır. Tekil pozisyon hesaplarında izlenen müşteri pozisyonlarıyla ilişkili teminatlar sadece ilgili müşterinin yükümlülüklerinin tasfiyesinde kullanılabilir.</p> <p>(3) Portföy yöneticiliği faaliyetleri çerçevesinde gerçekleştirilen işlemlerle sınırlı olmak üzere çoklu pozisyon hesapları açılabilir. Çoklu pozisyon hesaplarının açılması üye bazında kısıtlanabilir. Takasbank tarafından çoklu pozisyon hesapları ile ilişkilendirilmiş bu nitelikteki teminat hesaplarına Üye tarafından yatırılan teminatların Üyeye ait olduğu kabul edilir. Hesapların açılmasına ilişkin esaslar Prosedürde belirlenir.</p> <p>(4) Dayanak varlığının işlem gördüğü piyasalarda MKT hizmeti verilmeyen fiziki teslimata konu sözleşmelerin vade sonu işlemleri sonucu ortaya çıkan dayanak varlık takas yükümlülükleri, Takasbank tarafından Üye adına açılan portföy ve çoklu müşteri takas hesaplarında takip edilebilir ve Prosedürde belirlenen esaslar dahilinde sonuçlandırılır.</p>

İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.'NİN BORSA İSTANBUL A.Ş. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI'NDA YÜRÜTECEĞİ

MERKEZİ KARŞI TARAF HİZMETİ VE BU HİZMETE İLİŞKİN TAKAS ESASLARI YÖNERGESİ KARŞILAŞTIRMA TABLOSU

<p>Risk Yönetimi MADDE 23 - (1) Piyasa risk yönetimi Takasbank tarafından yapılır. (2) Piyasada gerçekleşen işlemler gerçek zamanlı olarak Takasbank tarafından Borsa'dan alınarak pozisyona dönüştürülür. Pozisyonu güncellenen hesaplar için son açık pozisyon ve Prosedürde belirlenen maktu, oransal veya portföy bazlı teminatlandırma yöntemine göre en az %99; 50 güven düzeyi ve 2 iş günlük elde tutma süresi olmak üzere Prosedürde belirlenecek güven düzeyi ve elde tutma süreleri kullanılarak "başlangıç teminatı" hesaplanır. Takasbank bu oran ve tutarların altında kalmamak şartıyla, üyeler bazında farklı teminat oran ve tutarları belirleyebilir, gün içi sürdürme seviyesi uygulaması yapabilir. Gün içi sürdürme seviyesine ilişkin hususlar Prosedürde belirlenir. (3) Piyasada emir öncesi risk yönetimi uygulanır. Emir öncesi risk yönetimine ilişkin usul ve esaslar Borsanın görüşü alınarak Prosedürde belirlenir.</p>	<p>Risk Yönetimi MADDE 23 - (1) Piyasa risk yönetimi Takasbank tarafından yapılır. (2) Piyasada gerçekleşen işlemler gerçek zamanlı olarak Takasbank tarafından Borsa'dan alınarak pozisyona dönüştürülür. Pozisyonu güncellenen hesaplar için son açık pozisyon ve Prosedürde belirlenen maktu, oransal veya portföy bazlı teminatlandırma yöntemine göre en az %99; 50 güven düzeyi ve 2 iş günlük elde tutma süresi olmak üzere Prosedürde belirlenecek güven düzeyi ve elde tutma süreleri kullanılarak "başlangıç teminatı" hesaplanır. Takasbank bu oran ve tutarların altında kalmamak şartıyla, üyeler bazında farklı teminat oran ve tutarları belirleyebilir, gün içi sürdürme seviyesi uygulaması yapabilir. Gün içi sürdürme seviyesine ilişkin hususlar Prosedürde belirlenir. (3) Piyasada emir öncesi risk yönetimi uygulanır. Emir öncesi risk yönetimine ilişkin usul ve esaslar Borsanın görüşü alınarak Prosedürde belirlenir. (4) Dayanak varlığının işlem gördüğü piyasalarda MKT hizmeti verilmeyen fiziki teslimata konu sözleşmelerin teminat gereksinimleri vadesi dolana kadar tekil hesaplar altında, vadesi dolduktan sonra ise ilgili üye altında oluşturulacak portföy ve çoklu hesaplarda izlenebilir. Vadesi dolan söz konusu pozisyonlar için risk ve teminat yönetimi bu hesaplar altında yapılır.</p>
<p>Fiziki Teslimatta Temerrüt MADDE 40 – (1) Takasbank'ın mali sorumluluğuna ilişkin Merkezi Karşı Taraf Yönetmeliği'nin 36 ncı maddesi ile belirlenen sınırlar saklı kalmak kaydıyla fiziki teslimat işlemlerinde sorumluluğu; fiziki teslimata konu kıymetin takas tarihinde teslim; takas tarihinde teslim edilememesi halinde aşağıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde piyasadan temin edilerek iade; iadenin de mümkün olamaması halinde ise yine aşağıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanan nakit karşılığı ve teslimatın ya da ödemenin yapılacağı güne kadar hesaplanacak olan temerrüt faizi ile sınırlıdır. (2) Fiziki teslimatta, teslimle yükümlü üyenin temerrüdü durumunda, alacaklı üyeye fiziki teslimata konu kıymetin teslimatı esastır. Fiziki teslimat alacaklısının kıymetlerin bedelini talep hakkı saklıdır. (3) Fiziki teslimat borçlusuna temerrüt hükümleri saklı kalmak üzere Prosedürde belirlenen esaslar çerçevesinde borçlu olduğu kıymetin teslim için süre verilebilir. Kıymet borcu kısmen veya tamamen temin edildiği takdirde aynı</p>	<p>Fiziki Teslimatta Temerrüt MADDE 40 – (1) Takasbank'ın mali sorumluluğuna ilişkin Merkezi Karşı Taraf Yönetmeliği'nin 36 ncı maddesi ile belirlenen sınırlar saklı kalmak kaydıyla fiziki teslimat işlemlerinde sorumluluğu; fiziki teslimata konu kıymetin takas tarihinde teslim; takas tarihinde teslim edilememesi halinde aşağıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde piyasadan temin edilerek iade; iadenin de mümkün olamaması halinde ise yine aşağıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanan nakit karşılığı ve teslimatın ya da ödemenin yapılacağı güne kadar hesaplanacak olan temerrüt faizi ile sınırlıdır. (2) Fiziki teslimatta, teslimle yükümlü üyenin temerrüdü durumunda, alacaklı üyeye fiziki teslimata konu kıymetin teslimatı esastır. Fiziki teslimat alacaklısının kıymetlerin bedelini talep hakkı saklıdır. (3) Fiziki teslimat borçlusuna temerrüt hükümleri saklı kalmak üzere Prosedürde belirlenen esaslar çerçevesinde borçlu olduğu kıymetin teslim için süre verilebilir. Kıymet borcu kısmen veya tamamen temin edildiği takdirde aynı</p>

İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.'NİN BORSA İSTANBUL A.Ş. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI'NDA YÜRÜTECEĞİ

MERKEZİ KARŞI TARAF HİZMETİ VE BU HİZMETE İLİŞKİN TAKAS ESASLARI YÖNERGESİ KARŞILAŞTIRMA TABLOSU

<p>gün içerisinde fiziki teslimat alacaklısına teslim edilir. Fiziki teslimat alacaklısı tarafından kıymetin piyasa bedelinin takas gününde veya ertesi iş günü Prosedürde belirlenen süreye kadar yazılı olarak talep edilmiş olması halinde takas tarihini takip eden gün teslim edilemeyen miktarın bedeli kadar ödeme yapılır. Ödenecek tutarın hesaplamasında kıymetin, Prosedürde belirlenecek değerlendirme kriterleri ile hesaplanan değeri esas alınır.</p> <p>(4) Nakit bedel talep edilmez ise temin edilemeyen kısım, 41 inci maddede yer alan temerrüt yönetim sürecine ilişkin esaslar çerçevesinde Takasbank tarafından piyasadan en iyi gayret gösterilerek temin edilmeye çalışılır. Kıymetin piyasadan temin edilmesi sırasında Takasbank tarafından katılan işlem ücretleri temerrüde düşen Üyenin üyelik teminatlarından tahsil edilir.</p> <p>(5) Takas tarihinden itibaren iki işgünü içerisinde kıymetin temin edilememesi durumunda, fiziki teslimat alacaklısına teslim edilemeyen miktarın bedeli ödenir. Ödenecek tutarın hesaplanmasında, ilgili kıymetin Prosedürde belirlenecek değerlendirme kriterleri ile hesaplanan değeri esas alınır.</p> <p>(6) Dayanak varlığın işlem gördüğü piyasalarda MKT hizmeti verilmeyen sözleşmeler için fiziki teslimatta temerrüt durumunda temerrüde düşen üyeye 42 inci madde kapsamında temerrüt faizi uygulanır. Takasbank tarafından fiziki teslimat alacaklısına, fiziki teslimatın tamamı gerçekleştirilene veya nakit ödeme ile fiziki teslimat borcu tasfiye edilene kadar geçecek süre için, 42 inci madde çerçevesinde hesaplanan tutarın Takasbank tarafından belirlenip Kurul tarafından onaylanan Takasbank komisyonu düşüldükten sonra kalan kısmı ödenir.</p> <p>(7) Fiziki teslimat alacaklısının alacağına Takasbank tarafından nakit olarak ödenmesi halinde fiziki teslimat borçlusunun borcu da nakde dönüşmüş olur. Fiziki teslimat borcu nakde dönüştükten sonra fiziki teslimat borçlusu söz konusu nakdi 42 inci madde kapsamında hesaplanacak olan temerrüt faizi ile birlikte ödemekle yükümlüdür.</p> <p>(8) Takasbank, borcun kısmen veya tamamen ifa edilmemesinden dolayı temerrüt faizini aşan bir zarara uğramışsa, bu zarar temerrüde düşen Üye tarafından tazmin edilir.</p>	<p>gün içerisinde fiziki teslimat alacaklısına teslim edilir. Fiziki teslimat alacaklısı tarafından kıymetin piyasa bedelinin takas gününde veya ertesi iş günü Prosedürde belirlenen süreye kadar yazılı olarak talep edilmiş olması halinde takas tarihini takip eden gün teslim edilemeyen miktarın bedeli kadar ödeme yapılır. Ödenecek tutarın hesaplamasında kıymetin, Prosedürde belirlenecek değerlendirme kriterleri ile hesaplanan değeri esas alınır.</p> <p>(4) Nakit bedel talep edilmez ise temin edilemeyen kısım, 41 inci maddede yer alan temerrüt yönetim sürecine ilişkin esaslar çerçevesinde Takasbank tarafından piyasadan en iyi gayret gösterilerek temin edilmeye çalışılır. Kıymetin piyasadan temin edilmesi sırasında Takasbank tarafından katılan işlem ücretleri temerrüde düşen Üyenin üyelik teminatlarından tahsil edilir.</p> <p>(5) Takas tarihinden itibaren iki işgünü içerisinde kıymetin temin edilememesi durumunda, fiziki teslimat alacaklısına teslim edilemeyen miktarın bedeli ödenir. Ödenecek tutarın hesaplanmasında, ilgili kıymetin Prosedürde belirlenecek değerlendirme kriterleri ile hesaplanan değeri esas alınır.</p> <p>(6) Dayanak varlığın işlem gördüğü piyasalarda MKT hizmeti verilmeyen sözleşmeler için fiziki teslimatta temerrüt durumunda temerrüde düşen üyeye 42 inci madde kapsamında temerrüt faizi uygulanır. Takasbank tarafından fiziki teslimat alacaklısına, fiziki teslimatın tamamı gerçekleştirilene veya nakit ödeme ile fiziki teslimat borcu tasfiye edilene kadar geçecek süre için, 42 inci madde çerçevesinde hesaplanan tutarın Takasbank tarafından belirlenip Kurul tarafından onaylanan Takasbank komisyonu düşüldükten sonra kalan kısmı ödenir.</p> <p>(7) Fiziki teslimat alacaklısının alacağına Takasbank tarafından nakit olarak ödenmesi halinde fiziki teslimat borçlusunun borcu da nakde dönüşmüş olur. Fiziki teslimat borcu nakde dönüştükten sonra fiziki teslimat borçlusu söz konusu nakdi 42 inci madde kapsamında hesaplanacak olan temerrüt faizi ile birlikte ödemekle yükümlüdür.</p> <p>(8) Takasbank, borcun kısmen veya tamamen ifa edilmemesinden dolayı temerrüt faizini aşan bir zarara uğramışsa, bu zarar temerrüde düşen Üye tarafından tazmin edilir. Fiziki teslimatlı sözleşmelerde meydana gelecek temerrütlere ilişkin diğer hususlar Prosedürde belirlenir.</p>
--	--

İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.’NİN BORSA İSTANBUL A.Ş. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI’NDA YÜRÜTECEĞİ

MERKEZİ KARŞI TARAF HİZMETİ VE BU HİZMETE İLİŞKİN TAKAS ESASLARI YÖNERGESİ KARŞILAŞTIRMA TABLOSU

Geçici hükümler	Geçici hükümler
<p>MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin 24 üncü maddesinde yer alan limit uygulaması, Takasbank tarafından duyurulan tarihte yürürlüğe girer.</p> <p>(2) Takasbank, BİAŞ Pay Piyasası’nda MKT hizmeti vermeye başladığı tarih itibarıyla, fiziki teslimli pay sözleşmelerinin fiziki teslimat döneminde takasın tamamlanmasını taahhüt eder. Geçiş sürecinde, pay fiziki teslimatına ilişkin temerrüt ve mağduriyet esasları olarak Pay Piyasasına ilişkin esaslar uygulanır.</p> <p>(3) Bu Yönergenin 28 inci maddesi 1 inci fıkrasının g bendi Merkezi Karşı Taraf Yönetmeliği’nde ilgili değişikliğin yapılmasını müteakip yürürlüğe girer.</p> <p>(4) İpotek teminatlının menkul kıymetler, ipoteye dayalı menkul kıymetler, varlık teminatlının menkul kıymetler ve varlığa dayalı menkul kıymetler için % 40 olarak belirlenen “Alt Grup Limiti”, bu kıymetlerin piyasada teminat olarak kabul edilmeye başlandıkları tarihten itibaren 1 yıl süresince 100% olarak uygulanır. (5) Borsa İstanbul A.Ş. “C” grubu paylar, Borsa İstanbul A.Ş.’nin alım garantisinin devam ettiği sürece teminat olarak kabul edilir.</p>	<p>MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin 24 üncü maddesinde yer alan limit uygulaması, Takasbank tarafından duyurulan tarihte yürürlüğe girer.</p> <p>(2) Takasbank, BİAŞ Pay Piyasası’nda MKT hizmeti vermeye başladığı tarih itibarıyla, fiziki teslimli pay sözleşmelerinin fiziki teslimat döneminde takasın tamamlanmasını taahhüt eder. Geçiş sürecinde, pay fiziki teslimatına ilişkin temerrüt ve mağduriyet esasları olarak Pay Piyasasına ilişkin esaslar uygulanır.</p> <p>(3) Bu Yönergenin 28 inci maddesi 1 inci fıkrasının g bendi Merkezi Karşı Taraf Yönetmeliği’nde ilgili değişikliğin yapılmasını müteakip yürürlüğe girer.</p> <p>(4) İpotek teminatlının menkul kıymetler, ipoteye dayalı menkul kıymetler, varlık teminatlının menkul kıymetler ve varlığa dayalı menkul kıymetler için % 40 olarak belirlenen “Alt Grup Limiti”, bu kıymetlerin piyasada teminat olarak kabul edilmeye başlandıkları tarihten itibaren 1 yıl süresince 100% olarak uygulanır. (5) Borsa İstanbul A.Ş. “C” grubu paylar, Borsa İstanbul A.Ş.’nin alım garantisinin devam ettiği sürece teminat olarak kabul edilir.</p>